

ISSN 2695-1584 (Print)
ISSN 2695-1592 (Online)
DOI:10.52058/2708-7530-2023-11(30)

VĚDA A PERSPEKTIVY

No 11(30)
2023

Ми з України

ISSN 2695-1584 (Print)

ISSN 2695-1592 (Online)

DOI: [https://doi.org/10.52058/2695-1592-2023-11\(30\)](https://doi.org/10.52058/2695-1592-2023-11(30))

Věda a perspektivy

N° 11(30) 2023

Praha, České republika
2023

Věda a perspektivy № 11(30) 2023
ISSN 2695-1584 (Print)
ISSN 2695-1592 (Online)

Multidisciplinární mezinárodní vědecký magazín "Věda a perspektivy" je registrován v České republice. Státní registrační číslo u Ministerstva kultury ČR: E 24142. № 11(30) 2023. str. 576

Zveřejněno rozhodnutím akademické rady Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o. (zápis č. 73/2023 ze dne 21. listopad 2023)

Vydavatel:
Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o. , Česká republika
International Economic Institute s.r.o. Praha, Česká republika se sídlem V Lázních 688,
Jesenice 252 42
IČO 03562671 Praha, Česká republika
zastoupen Mgr. Markétou Pavlovou

Časopis vychází v rámci práce vydavatelské skupiny „Scientific Perspectives“ a s vědeckou podporou: veřejné organizace „Ukrainian Assembly of Doctors of Sciences in Public Administration“, veřejné organizace „Association of Scientists of Ukraine“, Institut filozofie a sociologie Ázerbájdžánu Národní akademie věd (Baku, Ázerbájdžán)

Časopis je zařazen do mezinárodní vědeometrické databáze Index Copernicus (IC), mezinárodního vyhledávače Google Scholar a do mezinárodní vědeometrické databáze Research Bible

Šéfredaktor:
Karel Nedbálek - doktor
práv, docent (Zlín, Česká
republika)

Zástupce šéfredaktora:
Markéta Pavlova - ředitel,
Mezinárodní Ekonomický
Institut (Praha, Česká
republika)

Dina Dashevskaya - geolog,
geochemik Praha, Česká
republika (Jeruzalém, Izrael)

Členové redakční rady:

- Humeir Huseyn Achmedov** - doktor pedagogických věd, profesor (Baku, Ázerbájdžán)
Iryna Zhukova - kandidátka na vědu ve veřejné správě, docentka (Kyjev, Ukrajina)
Jurij Kijkov - doktor informatiky, dr.h.c. v oblasti rozvoje vzdělávání (Teplice, Česká republika)
Vladimír Bačišin - docent ekonomie (Bratislava, Slovensko)
Peter Ošváth - docent práva (Bratislava, Slovensko)
Dina Dashevsky - geolog, geochemik Praha, Česká republika (Jerusalem, Israeli)
Yevhen Romanenko - doktor věd ve veřejné správě, profesor, ctěný právník Ukrajiny (Kyjev, Ukrajina)
Oleksandr Datsiy - doktor ekonomie, profesor, čestný pracovník školství na Ukrajině (Kyjev, Ukrajina)
Badri Getchbaya - doktor ekonomie, profesor, docent na Batumi State University. Shota Rustaveli (Gruzie)
Laila Achmetová - doktorka historických věd, profesorka politologie, profesorka UNESCO, mezinárodní žurnalistiky a médií na žurnalistické fakultě Kazašské národní univerzity (KazNU). al-Farabi (Kazachstán)
Oleksandr Nepomnyashy - doktor věd ve veřejné správě, kandidát ekonomických věd, profesor, řádný člen Vysoké školy stavební Ukrajiny (Kyjev, Ukrajina)
Michał Tomasz - doktor věd, docent katedry geografie regionálního rozvoje, University of Gdańsk (Polsko)

Články jsou vyvěšeny v redakci autora. Za obsah a pravopis zaslaných materiálů odpovídají autoři

© Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o. , Česká republika, 2023
© Vydavatelské skupiny „Scientific Perspectives“, 2023
© autoři článků, 2023

OBSAH

SÉRIE “Ekonomika”

- Almat Mukhtarov** 11
THE ROLE OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE, SENSORS, AND OTHER INNOVATIONS IN FACILITATING LOGISTICS PROCESSES IN THE UNITED STATES

SÉRIE “Pedagogika”

- Lidiia Aizikova, Olha Demianenko, Viktoriya Barkasi** 19
PREPARING TEACHERS TO USE THE SHELTERED INSTRUCTION OBSERVATION PROTOCOL MODEL

- Serhii Dekarchuk** 30
PREPARATION OF FUTURE TEACHERS FOR THE ORGANIZATION OF STUDENTS' WORK WITH A MODERN PHYSICS TEXTBOOK

- Marina Dekarchuk, Vitalii Honcharuk, Larysa Yovenko, Vladyslav Parakhnenko** 43
METHODOLOGICAL BASIS OF TRAINING STUDENTS OF HIGHER PEDAGOGICAL EDUCATIONAL INSTITUTIONS FOR THE ORGANIZATION AND CONDUCT OF SCIENTIFIC AND PEDAGOGICAL RESEARCH

- Maryna Lemeshchuk** 51
RESEARCH METHODOLOGY OF SOCIALIZATION OF OLDER PRE-SCHOOL CHILDREN IN PRE-SCHOOL INSTITUTIONS: CRITERIA, INDICATORS, TOOLS

- Olena Pobirchenko** 63
MODERN INNOVATIVE TECHNOLOGIES OF EDUCATION OF FUTURE TEACHERS OF FINE ARTS

- Oksana Tsyhanok, Oleksandr Sanivskyyi, Natalia Syvachuk** 71
USE OF THE ORIGINAL OLEKSA VOROPAI HERITAGE IN THE CONTEXT OF MODERN UKRAINIAN STUDIES PEDAGOGICAL RESEARCH

- Ольга Бутенко** 79
ДІАГНОСТИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ ДОСЛІДЖЕННЯ РІВНЯ ВИХОВАНOSTI ГУМАННИХ ПОЧУТТІВ У ДІТЕЙ 5-6 РОКІВ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ
- Зоя Возна** 88
ОСВІТА ДЛЯ МИРУ В ШКІЛЬНІЙ ІСТОРИЧНІЙ ДИДАКТИЦІ УКРАЇНИ
- Світлана Гаврилюк, Ірина Найдюк** 99
ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ ДОШКІЛЬНИКА
- Анатолій Грітченко** 109
ІНФОРМАЦІЙНІ ПРОГРАМНІ РЕСУРСИ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ
- Тетяна Дука** 122
ВИКОРИСТАННЯ КАЗКИ ЯК ЗАСОБУ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В СУЧАСНОМУ ЗАКЛАДІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ
- Людмила Іщенко, Оксана Авраменко** 135
ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДО ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ЗАКЛАДІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ
- Людмила Іщенко. Тетяна Журавко** 146
БЕЗПЕЧНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ
- Галина Коберник** 156
ФОРМУВАННЯ МАТЕМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ
- Максим Ковтанюк** 170
РЕАЛІЗАЦІЯ НАСКРІЗНОЇ ЗМІСТОВОЇ ЛІНІЇ «ОСНОВИ АЛГОРИТМІЗАЦІЇ ТА ПРОГРАМУВАННЯ» ЗАСОБАМИ MINECRAFT: EDUCATION EDITION

- Інна Криворучко** 179
ЕЛЕКТРОННИЙ ПОСІБНИК ЯК ІНСТРУМЕНТ ФОРМУВАННЯ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В УМОВАХ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ ОСВІТИ
- Тетяна Махомета, Ірина Тягай, Галина Іщенко** 192
ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ РІЗНИХ ВИДІВ КОНРОЛЬНИХ ЗАХОДІВ У ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МАТЕМАТИКИ
- Марія Медведєва** 201
ФАСИЛІТАЦІЯ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ
- Світлана Парій** 212
ДІЯЛЬНІСТЬ У ПРОФЕСІЙНОМУ ІНФОРМАЦІЙНОМУ ПРОСТОРІ, ЯК НЕОБХІДНА УМОВА ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ТУРИЗМУ
- Сергій Пензай** 226
ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ (НЕФІЗКУЛЬТУРНИЙ ПРОФІЛЬ)
- Світлана Прищепа** 238
РОБОТА В КОМАНДІ ЯК ПРОФЕСІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ КЕРІВНИКА ЗАКЛАДУ ОСВІТИ
- Ольга Рябошапка** 245
АРТ-ТЕРАПІЯ ЯК АЛЬТЕРНАТИВНА ОСВІТНЯ ТЕХНОЛОГІЯ У РОЗВИТКУ ЕМОЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ
- Дар'я Хрипун** 256
ПРИЙОМИ ПОСТАНОВКИ ШИПЧИХ ЗВУКІВ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З ПОРУШЕННЯМИ МОВЛЕННЯ

SÉRIE “Psychologie”

- Леся Карнаух** 267
ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ЖИТТЄСТІЙКОСТІ ОСОБИСТОСТІ У ПОГЛЯДАХ ВІКТОРА ФРАНКЛА

Неля Кравчук 278
ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ПРОБЛЕМИ ПОДОЛАННЯ НЕГАТИВНИХ
ПСИХІЧНИХ СТАНІВ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Тетяна Кулаєва 292
ГЕНДЕРНО-ВІКОВІ ТА СОЦІАЛЬНО-ДЕМОГРАФІЧНІ
ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕЖИВАННЯ САМОТНОСТІ ДОРΟΣЛОЇ
ОСОБИСТОСТІ В КРИЗОВИХ УМОВАХ

SÉRIE “Geografické vědy”

**Михайло Мельнійчук, Ірина Нетробчук, Зоя Карпюк, Ірина Єрко,
Валентина Стельмах, Роман Качаровський, Сергій Ковальчук,
Олена Антипюк** 303
БЕРЕСТЕЧКІВСЬКА ТГ ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСТІ: СУЧАСНІ
ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ПРИРОДНОГО РЕКРЕАЦІЙНОГО
ПОТЕНЦІАЛУ

**Віталій Соловей, Сергій Полянський, Ганна Лук'янова,
Сергій Ковальчук, Роман Качаровський, Андрій Повзун,
Віолета Ковтунович** 317
ПРИРОДНИЙ РЕКРЕАЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ МАЛИХ РІЧОК
ВОЛОДИМИРСЬКОГО РАЙОНУ ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСТІ

**Василь Фесюк, Лариса Чижевська, Зоя Карпюк, Роман
Качаровський, Сергій Ковальчук, Олена Антипюк, Сергій
Гладков, Сергій Бованко** 331
ЧИННИКИ ФОРМУВАННЯ ЯКОСТІ ВОДИ У ШТУЧНИХ
ВОДОЙМАХ МІСТА ЛУЦЬКА

SÉRIE “Filologie”

Maryana Tomenchuk, Viktoriia Papp 348
CHALLENGES AND STRATEGIES IN ENGLISH CINEMATIC TEXT
TRANSLATION

Ihor Hurskyi 359
CONTRASTIVE SEMANTIC ANALYSIS OF UKRAINIAN AND FRENCH
PHRASEOLOGISMS WITH THE COMPONENT РИБА/POISSON:
ISOMORPHIC AND ALLOMORPHIC GROUPS

Ігор Гурський, Інна Лаухіна 370
*СУБ'ЄКТИ «ТОЧКИ ЗОРУ» У ФРАНЦУЗЬКОМУ НАРАТИВНОМУ
ТЕКСТІ*

SÉRIE “Peníze, finance a úvěr”

Сергій Дзекунов 381
*КОНЦЕПТУАЛЬНИЙ ПІДХІД ДО ФОРМУВАННЯ ЕФЕКТИВНОЇ
ВІТЧИЗНЯНОЇ БЮДЖЕТНО-ПОДАТКОВОЇ ПОЛІТИКИ В
КОНТЕКСТІ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ*

SÉRIE “Podniková ekonomika”

Denys Tsvaig 394
*THE SCIENT ISSUE OF CYBER SECURITY OF AUTONOMOUS
SYSTEMS AND ROBOTICS*

SÉRIE “Informační technologie”

Yurii Dudka 403
*INFORMATION TECHNOLOGYS ROLE IN SOCIAL TRANSFORMATION
THROUGH EDUCATION: A MEDIASTAR PERSPECTIVE*

SÉRIE “Nápravná pedagogika”

Anna Tsybulko 413
*SPEECH THERAPY WORK WITH CHILDREN OF EARLY AGE WITH
ORGANIC OPEN RHINOLALIA*

SÉRIE “Historie umění”

Вікторія Олійник 421
ГРАФІЧНИЙ ДИЗАЙН У ФОКУСІ СВІТОВИХ МАНІФЕСТІВ

SÉRIE “Historické vědy”

В'ячеслав Гордієнко, Галина Гордієнко 430
*ГЕНЕЗА РОСІЙСЬКОЇ КОНЦЕПЦІЇ ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОГО
ПРАВОСЛАВ'Я В РОКИ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ*

- Петро Горохівський** 443
УРОКИ ІСТОРІЇ. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБОРОННО-МАСОВОЇ РОБОТИ У 1930-х рр. МИНУЛОГО СТОЛІТТЯ
- Катерина Діденко** 455
РАДЯНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКІ ДОГОВОРИ З ОБМЕЖЕННЯ СТРАТЕГІЧНИХ ОЗБРОЄНЬ у 70-ТІ Р. ХХ СТОЛІТТЯ
- Наталія Тацієнко** 468
ГОНЧАРНЕ ВИРОБНИЦТВО В КИЇВСЬКІЙ ГУБЕРНІЇ (ДРУГА ПОЛОВИНА ХІХ – ПОЧАТОК ХХ СТ.)
- Олександр Чучалін** 480
ДІЯЛЬНІСТЬ БЛАГОЧИННОГО ПРАВОСЛАВНИХ МОНАСТИРІВ У СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ КИЇВСЬКОЇ ЄПАРХІЇ СИНОДАЛЬНОГО ПЕРІОДУ

SÉRIE “Právní vědy”

- Анна Виноградова** 491
АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ДОСТУПУ ДО ПРАВОСУДДЯ ПОЗИВАЧА У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ
- Юлія Комаринська, Андрій Руденко** 502
ВОГНЕПАЛЬНА ЗБРОЯ ЯК ЗНАРЯДДЯ ВЧИНЕННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ, ПОВ'ЯЗАНИХ ІЗ ДОМАШНІМ НАСИЛЬСТВОМ
- Ганна Куртакова** 514
МЕДІАЦІЯ В ТРУДОВИХ ВІДНОСИНАХ
- Володимир Цьомра** 520
НАДПЕННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ ПРАВОВОЮ СУБ'ЄКТНІСТЮ: ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ

SÉRIE “Sociální komunikace”

- Максим Дубов, Оксана Федотова** 537
ЕЛЕКТРОННІ ТЕХНОЛОГІЇ ЗБЕРІГАННЯ ДОКУМЕНТІВ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЗБРОЙНИХ КОНФЛІКТІВ

[https://doi.org/10.52058/2695-1592-2023-11\(30\)-317-330](https://doi.org/10.52058/2695-1592-2023-11(30)-317-330)

Віталій Соловей

*старший викладач Відокремленого структурного підрозділу
«Фаховий коледж технологій, бізнесу та права
Волинського національного університету
імені Лесі Українки», м. Луцьк, Україна*

Сергій Полянський

*кандидат географічних наук, доцент кафедри
фізичної географії географічного факультету
Волинського національного університету
імені Лесі Українки, м. Луцьк, Україна,
<https://orcid.org/0000-0002-8666-7695>*

Ганна Лук'янова

*здобувачка освіти групи Гео-43 О географічного факультету
Волинського національного університету
імені Лесі Українки, м. Луцьк, Україна*

Сергій Ковальчук

*магістр географії, старший лаборант
кафедри фізичної географії географічного факультету
Волинського національного університету
імені Лесі Українки, м. Луцьк, Україна,
<https://orcid.org/0000-0002-0015-1541>*

Роман Качаровський

*магістр географії, старший лаборант кафедри економічної
та соціальної географії географічного факультету
Волинського національного університету
імені Лесі Українки, м. Луцьк, Україна,
<https://orcid.org/0000-0002-6096-4800>*

Андрій Повзун

*здобувач освіти групи Гідр-52М географічного факультету
Волинського національного університету
імені Лесі Українки, м. Луцьк, Україна*

Віолета Ковтунович

*здобувачка освіти групи Гідр-42 географічного факультету
Волинського національного університету
імені Лесі Українки, м. Луцьк, Україна*

ПРИРОДНИЙ РЕКРЕАЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ МАЛИХ РІЧОК ВОЛОДИМИРСЬКОГО РАЙОНУ ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Анотація. Природний рекреаційний потенціал басейну малих річок Володимирського району було визначено як рекреаційну ємність територій об'єктів природно-заповідного фонду (ПЗФ). Узагальнено інформацію щодо басейнів малих річок та їх морфометричних показників. Охарактеризовано об'єкти ПЗФ малих річок, зосереджено увагу на їхньому біологічному різноманітті. Враховано особливості сучасних методик обчислення фактичної рекреаційної ємності, для Володимирського району її було визначено з використанням максимально жорстких нормативів рекреаційного навантаження. Запропоновано заходи оптимізації рекреаційного використання.

Ключові слова: природно-заповідний фонд, природний рекреаційний потенціал, річка, озеро, природно-заповідні об'єкти, р. Західний Буг, р. Турія, р. Стохід, р. Луга, Володимирський район, Волинська область.

Vitaly Solovei

*senior lecturer of the Separate Structural Unit
«Specialized College of Technology, Business and Law ,
Volyn National University named after Lesya Ukrainka»,
Lutsk, Ukraine*

Serhiy Polyansky

*Candidate of Geographical Sciences, Associate Professor of the
Department of Physical Geography, Faculty of Geography,
Lesya Ukrainka Volyn National University, Lutsk, Ukraine,
<https://orcid.org/0000-0002-8666-7695>*

Hanna Lukyanova

*student of the Geo-430 group of the Faculty of Geography,
Lesya Ukrainka Volyn National University, Lutsk, Ukraine,*

Serhiy Kovalchuk

*Master of Geography, senior laboratory assistant of the
Department of Physical Geography, Faculty of Geography,
Lesya Ukrainka Volyn National University, Lutsk, Ukraine,
<https://orcid.org/0000-0002-0015-1541>*

Roman Kacharovskiy

*Master of Geography, senior laboratory assistant of the
Department of economic and social geography, Faculty of Geography,
Lesya Ukrainka Volyn National University, Lutsk, Ukraine,
<https://orcid.org/0000-0002-6096-4800>*

Andriy Povzun

*student of the Hydr-52M group of the Faculty of Geography,
Lesya Ukrainka Volyn National University, Lutsk, Ukraine*

Violeta Kovtunovych

*student of the Hydr-42 group of the Faculty of Geography,
Lesya Ukrainka Volyn National University, Lutsk, Ukraine*

NATURAL RECREATION POTENTIAL OF SMALL RIVERS OF THE VOLODYMIR DISTRICT OF THE VOLYN REGION

Abstract. The natural recreational potential of the small rivers of the Volodymyr district was defined as the recreational capacity of the territories of the objects of the nature reserve fund (NRF). Information on small rivers and their morphometric indicators is summarized. The objects of NRF of small rivers are characterized, focused on their biological diversity. The peculiarities of modern methods of calculating the actual recreational capacity are taken into account, for the Volodymyr district it was calculated using the most rigid standards of recreational load. Recreational use optimization measures are proposed.

Keywords: nature reserve fund, natural recreational potential, rivers, lakes, nature reserve objects, Western Bug river, river Turiiia, river Stokhid, river Luga, Volodymyr district, Volyn region.

Постановка проблеми. За умов достатнього зволоження формування мережі струмків та малих річок є практично неминучим, звісно окрім територій зі значним поверхневим карстом, коли поверхневі води дрениуються

карстовими порожнинами та перетворюються на підземні. Малі річки, проходячи усі стадії свого розвитку, змінюють гідротермічний режим середовища, що супроводжується формуванням особливого мікроклімату та частково мезоклімату. Взаємодія компонентів ландшафтної оболонки призводить до виникнення складної системи прямих та зворотних причинно-наслідкових зв'язків, що обумовлені дією фізико-хімічних та біологічних процесів і їх крайових ефектів. Динамічна рівновага, що встановлюється у природно-антропогенному середовищі, відображається у ґрунтовому покриві, біологічному різноманітті і ландшафтній структурі, що безпосередньо визначають естетичну привабливість навколишнього середовища, доступні рекреаційні ресурси та умови. Отож, достатньо розвинена мережа малих річок є важливим локальним трансформуючим чинником та виступає важливою передумовою виникнення природного рекреаційного потенціалу, що і є предметом цього дослідження. Рекреація в межах малих річок може здійснюватися в різних формах: активний і пасивний відпочинок у межах прибережної частини та самому руслі, а також перебування у природних атракціях в межах басейнів водозбору. У межах Володимирського району такими атракціями, другими за значенням після самих малих річок, є об'єкти ПЗФ. Надмірний негативний вплив антропогенного навантаження загалом зменшує інформаційну ємність середовища, відбувається фрагментація та часткове руйнування ґрунтового-рослинного покриву, фітоценози втрачають здатність до самовідтворення, ландшафтна структура спрощується. Джерелом антропогенного впливу є всі види господарської діяльності людини, зокрема й рекреаційне природокористування. Науково обґрунтована оцінка рекреаційного потенціалу є важливим фактором збереження чи хоча б максимального сповільнення деградаційних процесів. Тому актуальним є проведення додаткових досліджень сучасного стану басейнів малих річок з точки зору оптимізації використання їх рекреаційного потенціалу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Над формуванням теоретико-методичної основи оцінки рекреаційного потенціалу об'єктів природно-заповідного фонду малих річок працюють Л. Т. Чижевська, З. К. Карпюк, С. В. Полянський [14], І. М. Нетробчук, В. Ю. Стельмах, Т. О. Полянська, Н. В. Мельник, І. В. Єрко, О. В. Мельник, С. І. Ковальчук, Р. Є. Качаровський, О. В. Антипюк, О. С. Шевчук, Г. В. Лук'янова, Д. Л. Ярмолук, Д. В. Журба.

Визначення рекреаційної ємності територій природно-заповідного фонду є важливою, частково невирішеною проблемою, постійно продовжуються теоретичні, практичні та експериментальні дослідження, якими займаються багато дослідників – Л. С. Безручко, О. О. Бейдик, О. О. Вовкунович, С. А. Генсирук, А. А. Голуб, Л. С. Гринів, В. С. Кравців, М. В. Копач, С. П. Кузик, Н. В. Фоменко, Р. І. Ханбеков, Л. П. Царик, Л. М. Полетаєва, Т. А. Сафранов та ін.

Мета та завдання статті. Метою проведеного наукового дослідження є вивчення передумов формування та оцінка природного рекреаційного потенціалу малих річок Володимирського району Волинської області, визначення перспектив функціонування природоохоронних об'єктів у басейні малих річок району. Для досягнення мети поставлені наступні завдання: 1) визначити основні морфометричні характеристики басейнів малих річок; 2) охарактеризувати наявні природно-заповідні об'єкти; 3) розглянути природні передумови рекреаційного потенціалу об'єктів ПЗФ; 4) обчислити рекреаційну ємність об'єктів ПЗФ; 5) обґрунтувати основні заходи щодо оптимізації використання рекреаційного потенціалу та забезпечення повноцінного функціонування об'єктів ПЗФ.

Виконуючи поставлені завдання, проаналізовано інформацію і довідкові матеріали Регіонального офісу водних ресурсів у Волинській області, Управління екології та природних ресурсів Волинської ОДА, інформацію сайту Володимирської районної державної адміністрації. У ході дослідження використано порівняльно-географічний, статистичний, аналітичний методи, проведено узагальнення та систематизацію інформації.

Виклад основного матеріалу. Постанова Верховної ради України від 17.07.2020 р. № 807-ІХ «Про утворення та ліквідацію районів» стала відправною точкою для сучасної трансформації сучасних меж Володимирського району, коли в наслідок децентралізації його територія істотно розширилась і до його складу увійшло 11 територіальних громад: Володимирська (центр – м. Володимир), Затурцівська (с. Затурці), Зимнівська (с. Зимне), Іваничівська (сміт Іваничі), Литовезька (с. Литовеж), Локачинська (сміт Локачі), Нововолинська (м. Нововолинськ), Оваднівська (с. Овадне), Павлівська (с. Павлівка), Поромівська (с. Поромів) та Устилузька (м. Устилуґ). Район налічує 201 населений пункт: три міста (Володимир, Нововолинськ Устилуґ), два селища (Локачі, Іваничі) та 196 сіл. Його площа становить 2 556,0 км², населення 172 947 осіб, густина населення 67,7 ос./км². Адміністративним центром району є м. Володимир [1–3; 7–8; 9; 21].

Володимирський район має досить значний природний рекреаційний потенціал, що формується завдяки сприятливим кліматичним умовам, різноманіттю природних ресурсів та природно-заповідних територій.

Клімат, що визначається впливом Атлантичного океану, помірно континентальний з нестійкими морозами, теплим літом. Улітку й взимку переважають вітри західного та північно-західного напрямків із швидкістю 4 м/с, які значно пом'якшують температурний режим і створюють умови для достатнього зволоження із незначними засушливими періодами. Середньорічна температура становить +7,5 °С, максимальна середньомісячна температура повітря в липні – +18,4 °С, а мінімальна в січні – -4,4 °С. Упродовж останніх десятиріч у зв'язку з кліматичними змінами зростає

повторюваність періодів з аномальними температурами, особливо влітку, середньодобова температура повітря сягає +25 °С, подекуди навіть більше +30 °С. Середньорічна відносна вологість повітря не перевищує 76–78 %. Пересічно за рік випадає 500–560 мм опадів, 70–71 % з яких випадає у теплий період. Майже щороку очікується близько 150 днів з опадами. Стійкий сніговий покрив з’являється у грудні, його висота впродовж зими коливається від 2–3 до 7–13 см. Середня глибина промерзання ґрунтів 20–25 см. Кліматичні умови сприятливі для рекреації й туризму впродовж року: у травні–серпні – для активного й пасивного відпочинку, кліматолікування, взимку – для організації зимових видів туризму і активного відпочинку в холодний період (триває близько 60 днів) [1; 4–6; 7].

Основними водними об’єктами району є: р. Західний Буг (довжина – 772 км, в межах Волинської області – 220 км) – природний кордон з Польщею та його праві притоки: Луга (89,1 км) з Риловицею (19,8 км), Свинарка (21,6 км), Стрипа (24,5 км), Золотуха (25,8 км), Студянка (26,3 км), Ізівка (16,7 км), Пітушок (20,0 км), та верхні течії Турії і Стоходу; озера – Окорське (72,0 га), Павлівське (27,08 га), Куповатець (16,32 га), Холопичівське (11,9 га), Бросило (Озютичівське) (7,7 га), Щенятинське (7,6 га) та ставки у низці населених пунктів району. Можлива довгострокова оренда водних плес з метою вирощування риби, ракоподібних, а також організації відпочинку та рибальства. З-поміж річок району до малих відносяться майже усі, крім рр. Західний Буг, Турії, Стохід та Луга, адже їхня довжина перевищує 50 км. Основні морфометричні показники річок подано у табл. 1 [1; 7–8; 16–18; 21].

Таблиця 1

**Основні морфометричні показники річок
Володимирського району Волинської області [1; 7; 16–17]**

Назва річки	Куди впадає (басейн головної річки)	Довжина річки, км	Площа водозбору, км ²
р. Західний Буг	р. Нарев	772	4 619,01
р. Луга	р. Західний Буг	89,1	1 351,4
р. Стохід	р. Прип’ять	197,80	3 172,92
р. Турія	р. Прип’ять	192,9	2 922,86
р. Риловиця	р. Луга	19,8	113,0
р. Свинарка	р. Луга-Свинорійка	21,6	160,0
р. Стрипа	р. Луга	24,5	184,0
р. Золотуха	р. Західний Буг	25,8	210,0
р. Студянка	р. Західний Буг	26,3	136,1
р. Ізівка	р. Західний Буг	16,7	46,5
р. Пітушок	р. Західний Буг	20,0	102,0

Загальна довжина малих річок Володимирського району становить 951,6 км, а сукупна площа водозбору – 1 330,93 км². Інформація про малі річки обмежується відомостями про їх морфометричні показники. Це вимагає проведення детального дослідження басейнів малих річок з точки зору їх сучасного стану, перспектив використання з метою організації короткотермінового відпочинку (купання, занять водним туризмом, плавання на човнах, рибальства) та формування природно-заповідної мережі, що сприятиме збереженню водних та прибережних екосистем.

а)

б)

в)

Рис. 1. Річки Риловиця (а), Золотуха (б), Студянка (в)

За даними Управління екології та природних ресурсів Волинської ОДА [17], в межах Володимирського району знаходиться 31 об'єкт природно-заповідного фонду, зокрема шість загальнодержавного та 25 місцевого значення, загальною площею 7 486,3 га. На території басейнів малих річок налічується 10 об'єктів ПЗФ місцевого значення – 6 заказників (2 лісових, 2 загальнозоологічних та 2 гідрологічних), 3 пам'ятки природи – 1 ботанічна, 1 зоологічна, 1 гідрологічна, а також 1 заповідне урочище [11–13; 19–20; 22].

Таблиця 2

**Території та об'єкти природно-заповідного фонду малих річок
Володимирського району Волинської області [9; 10; 15]**

Назва	Площа, га	Дата утворення	Коротка характеристика
1	2	3	4
Заказники			
Лісові			
«Стенжари-чівський»	32,0	31.10.1991 р.	Ділянка лісу 1 бонітету із дуба звичайного <i>Quercus robur</i> віком близько 130 років
«Нехворощі»	551,6	26.05.1992 р. (30.05.2000 р.)	Дубово-липові насадження з домішкою граба <i>Carpinus betulus</i> 2 бонітету, віком близько 160 років, висота насаджень – до 27 м, що належать до лісів І групи з високими рекреаційними можливостями

Продовження Табл.1

1	2	3	4
Загальнозоологічні			
«Ішівський»	152,0	26.05.1992 р.	Високобонітетні лісові насадження, що ростуть на перезволожених берегах р. Західний Буг, віком понад 70 років із сосни звичайної <i>Pinus sylvestris</i> з домішкою дуба літнього <i>Quercus robur</i> , берези повислої <i>Betula pendula</i> , вільхи чорної <i>Alnus glutinosa</i> ,
«Павлівський»	1528,0	26.05.1992 р.	Лісові насадження 1–2 бонітету, повнотою 0,8 із дуба черешчатого <i>Quercus robur</i> віком близько 75 років із домішкою сосни звичайної <i>Pinus sylvestris</i> , ялини європейської <i>Picea abies</i> , модрина європейської <i>Larix deciduas</i>
Гідрологічні			
«Луга-Свинорийка»	880,0	20.12.1993 р. (02.02.2017 р.)	Лучно-болотний масив у межах водоохоронної зони р. Луга (п'ять природних джерел, понад 400 видів флори та близько 100 видів хребетних)
«Лучний»	1008,0	04.05.1995 р. (02.02.2017 р.)	Лучно-болотний масив у межах водоохоронної зони р. Свинарки, 13 джерел
«Луга»	2039,1	30.05.2000 р.	Частина заплави р. Луги: звивисте річище, стариці, болота, вкриті різними видами осок, рогозу, очеретом <i>Phragmites australis</i> , різнотравні та осокові луки, подекуди зарослі чагарниками
Пам'ятки природи			
Ботанічні			
«Дерево бук, віком 150 років»	0,01	29.07.1975 р.	Дерево бука лісового <i>Fagus sylvatica</i> , висота стовбура 26 м, діаметр – 0,8 м
Зоологічні			
«Урочище Бискупичі»	3,4	11.07.1972 р.	Колонія виду ЧКУ чаплі сірої <i>Ardea cinerea</i>
Гідрологічні			
«Озеро Невидимка»	2,2	26.05.1992 р.	Озеро льодовикового походження глибиною до 5 м серед дубово-соснового лісового масиву
Заповідні урочища			
«Гута»	435,9	21.06.2012 р.	Болотно-лісові та низинно-болотні комплекси із переважанням берези повислої <i>Betula pendula</i> та вільхи чорної <i>Alnus glutinosa</i> зі сфагновою рослинністю

«Стенжаричівський» – лісовий заказник площею 32,0 га утворено для збереження ділянки лісу 1 бонітету із дуба звичайного *Quercus robur* повнотою 0,7. У підліску – ліщина *Corylus avellana* і крушина *Frangula alnus*, у трав'яному покриві поширені папороті *Polypodiophyta*, суниця *Fragaria vesca*, конвалія травнева *Convallaria majalis*, валеріана лікарська *Valeriana officinalis*.

«Нехворощі» – лісовий заказник площею 551,6 га, де охороняються дубово-липові насадження з домішкою граба *Carpinus betulus* 2 бонітету, віком близько 160 років, з висотою – до 27 м. Підлісок із ліщини звичайної *Corylus avellana* і бруслини бородавчастої *Euonymus verrucosa*, трав'яний покрив – папороті, квіткові та лікарські рослини.

«Ішівський» – загальнозоологічний заказник площею 152,0 га, у межах водоохоронної зони на перезволожених берегах р. Західний Буг, де охороняються високобонітетні середньовікові лісові деревостани сосни звичайної *Pinus sylvestris* з домішкою дуба літнього *Quercus robur*, берези повислої *Betula pendula*, вільхи чорної *Alnus glutinosa*. У чагарниковому ярусі – калина звичайна *Viburnum opulus*, бузина чорна *Sambucus nigra*, у трав'яному ярусі: багно звичайне *Ledum palustre*, тонконіг дібровний *Poa nemoralis*, осокові угруповання. Фауна представлена численними видами: олень благородний *Cervus elaphus*, сарна європейська *Capreolus capreolus*, кабан дикий *Sus scrofa*, лисиця руда *Vulpes vulpes*, заєць-русак *Lepus europaeus*, куниця лісова *Martes martes*, вивірка звичайна *Sciurus vulgaris*, собака єнотоподібний *Nyctereutes procyonoides*, борсук європейський *Meles meles*; горобце-, дятло-, куро-, соколо- та совоподібні птахи, вид ЧКУ – сорокопуд сірий *Lanius excubitor*.

«Павлівський» – загальнозоологічний заказник площею 1528,0 га. Охороняються пристигаючі ліси з деревостаном 1–2 бонітету та повнотою 0,8, з переважанням дуба черешчатого *Quercus robur* (віком близько 75 років), з домішкою сосни звичайної *Pinus sylvestris*, ялини європейської *Picea abies*, модрини європейської *Larix decidua*. Підлісок сформований ліщиною *Corylus avellana* та бузиною чорною *Sambucus nigra*, трав'яний покрив – медункою лікарською *Pulmonaria officinalis*, геранню ліською *Geranium sylvaticum*,

барвінком трав'янистим *Vinca herbacea*, копитняком європейським *Asarum europaeum*, конвалією травневою *Convallaria majalis*. Зустрічаються сарна європейська *Capreolus capreolus*, дикий кабан *Sus scrofa*, куниця лісова *Martes martes*, вивірка звичайна *Sciurus vulgaris*, тхір лісовий *Mustela putorius*, куріпка сіра *Perdix perdix*, співочі птахи, лебеді-шипуні *Cygnus olor*, кулики, качки.

«Луґа-Свинорийка» – гідрологічний заказник площею 880,0 га, що знаходиться у водоохоронній зоні р. Луґа. Діють п'ять джерел. Рідкісні види: рослин – плодоріжка болотяна *Anacamptis palustris*, осока затінкова *Carex umbrosa*; та тварин – деркач *Crex crex*, журавель сірий *Grus grus*, лунь польовий *Circus cyaneus*, чернь білоока *Aythya nyroca*, видра річкова *Lutra lutra*.

«Лучний» – гідрологічний заказник площею 1008,0 га, завдовжки 21,0 км, завширшки 0,3 км, де охороняється лучно-болотяний масив у межах водоохоронної зони р. Свинарки. У прибережній смугі переважають верба козяча *Salix caprea*, вільха клейка *Alnus glutinosa*, крушина ламка *Frangula alnus*, біля урізу води – зарості з очерету звичайного *Phragmites australis*, рогозу широколистого *Typha latifolia*. На території заказника є популяції крижня *Anas platyrhynchos*, річкових качок-чирянок *Anas*, бекасів *Gallinago gallinago*, курочки водяної *Gallinula chloropus*, лиски *Fulica atra*, норців великого *Podiceps cristatus* і малого *P. ruficollis*, лебедя-шипуні *Cygnus olor*, рідкісних видів – деркача *Crex crex*, черні білоокої *Aythya nyroca*, луня польового *Circus cyaneus*, журавля сірого *Grus grus*, видри річкової *Lutra lutra*.

«Урочище Бискупичі» – зоологічна пам'ятка природи площею 3,4 га, де охороняється одна з найбільших в області колонія чаплі сірої *Ardea cinerea*.

«Озеро Невидимка» – гідрологічна пам'ятка природи площею 2,2 га. Охороняється озеро льодовикового походження завглибшки 5 м, оточене дубово-сосновим лісовим масивом, де зустрічаються лікарські та рідкісні рослини – багно болотяне *Ledum palustre*, суниця лісова *Fragaria vesca*, малина звичайна *Rubus idaeus* та журавлина дрібноплода *Oxycoccus microcarpus*.

«Гута» – заповідне урочище площею 435,9 га для збереження болотяно-лісових та низинно-болотяних ПТК із переважанням берези повислої *Betula pendula*, вільхи чорної *Alnus glutinosa*, сфагнової рослинності. Рідкісні види – зозулині черевички справжні *Cypripedium calceolus*, росичка круглолиста *Drosera rotundifolia*, латаття біле *Nymphaea alba*, журавель сірий *Grus grus* [9; 10–13; 15; 19–20; 22].

Для забезпечення стійкого рекреаційного природокористування необхідно вжити ряд заходів: 1) підвищити рівень охорони найбільш збережених частин території об'єктів ПЗФ; 2) здійснити зонування територій; 3) зменшити частку земель, доступних для обмеженого господарського використання; 4) локалізувати рекреаційну дигресію, створюючи екологічні

стежки та маршрути із одночасною забороною стаціонарних закладів розміщення, що передбачають будівельні роботи; 5) забезпечити розширення меж наявних та створення нових об'єктів ПЗФ; 6) внести об'єкти ПЗФ до місцевих та регіональних туристсько-рекреаційних маршрутів; 7) сформувавши проактивну екологічну позицію у рекреантів.

Природний рекреаційний потенціал об'єкта ПЗФ у першому наближенні відповідає рекреаційній ємності території, яку він займає, що в свою чергу залежить від нормативів рекреаційного навантаження. Допустиме рекреаційне навантаження на підзону регульованої заповідності становить до 0,1 ос./га та 0,8 ос.·год/га, яке й взято за основу для оцінки рекреаційної ємності. Таким чином, допустима одномоментна рекреаційна ємність басейнів малих річок Володимирського району становить до 459 осіб, а добова – 3674 ос.·год або 153 особи з тривалістю перебування впродовж 24 годин підряд.

Висновки. Рекреаційний потенціал малих річок, в першу чергу, визначається об'єктами ПЗФ, що займають значно більшу площу, ніж площа водного плеса русел, та відзначаються максимальними значеннями естетичної привабливості. Значний рівень освоєності території Володимирського району обмежує можливості розширення мережі та збільшення площі об'єктів ПЗФ. Частина об'єктів ПЗФ займає критично малу площу, що унеможливорює їхнє довготривале існування навіть без додаткового антропогенного навантаження, тоді як інші володіють відносно значними земельними ресурсами та можуть бути основою для організації рекреаційного природокористування і підтримання місцевої атрактивності. Рекреаційна ємність у середньостроковій перспективі буде зменшуватися із врахуванням динаміки регіонального клімату, порушенням водного балансу та подальшої трансформації ґрунтово-рослинного покриву. Необхідно розробити комплекс заходів для вирішення екологічних проблем малих річок та ефективної організації рекреації й туризму.

Література:

1. Володимирська районна державна адміністрація. URL: <http://lbsadm.gov.ua/> (дата звернення: 23.10.2023).
2. Головне управління статистики у Волинській області. URL: <http://www.lutsk.ukrstat.gov.ua>. (дата звернення: 24.10.2023).
3. Децентралізація влади. URL: <http://decentralization.gov.ua/region/item>. (дата звернення: 20.09.2023).
4. Екологічний паспорт Володимир-Волинського району Волинської області. URL: <https://voladm.gov.ua/article/ekologichniy-pasport-volodimir-volinskogo-rayonu/> (дата звернення 22.08.2023).
5. Екологічний паспорт Іваничівського району Волинської області. URL: <https://voladm.gov.ua/article/ekologichniy-pasport-ivanichivskogo-rayonu/> (дата звернення 22.08.2023).
6. Екологічний паспорт Локачинського району Волинської області. URL: <https://voladm.gov.ua/article/ekologichniy-pasport-lokachinskogo-rayonu/> (дата звернення 22.08.2023).
7. Карпюк З. К., Антипюк О. В., Качаровський Р. Є. (2020). Володимир-Волинський район Волинської області: туристично-рекреаційні ресурси прикордоння. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія «Географія»*. № 1/2(76/77). С. 69–77. DOI: 10.17721/1728-2721.2020.76-77.10. URI: <https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/18687>

8. Карпюк З. К., Качаровський Р. Є., Антипюк О. В. (2017). Туристська привабливість Локачинського району Волинської області. *Тенденції розвитку туристичної індустрії в умовах глобалізації*: матер. Міжн. наук.-практ. конф., 27–28 квітн. 2017 р. Ужгород. нац. уні-т. С. 29–32.
9. Карпюк З. К., Фесюк В. О. (2021). Природоохоронні мережі Волинської області: монографія. Луцьк : видавництво «Терен». 212 с.
10. Карпюк, З. К., Фесюк, В. О., Антипюк, О. В. (2018). Природно-заповідний фонд Волинської області : альбом-каталог. Київ : ТОВ «ОК–ПОЛІГРАФ». 136 с.
11. Лук'янова Г. В., Полянська Т. О., Полянський С. В., Чижевська Л. Т., Качаровський Р. Є. (2022). Природний рекреаційний потенціал басейну р. Пітушок. *Modern directions of scientific research development* : матер. XVI Міжнар. наук.-практ. конференції, 07–09 вересня 2022 р. : зб. наук. праць. Чикаго. С. 101–108.
12. Поліський лісовий офіс. URL: <https://e-forest.gov.ua/struktura/rehionalni-lisovi-ofisy/> (дата звернення 02.09.2023).
13. Полянський С. В., Чижевська Л. Т., Карпюк З. К., Качаровський Р. Є. (2022). Природний рекреаційний потенціал басейну р. Золотуха. *Перспективи розвитку науки, освіти та технологій в контексті євроінтеграції* : XXIV Міжнар. наук.-практ. конф.: зб. наук. праць. Полтава. С. 77–79.
14. Полянський С. В., Чижевська Л. Т., Карпюк З. К., Мельник О. В., Качаровський Р. Є., Антипюк О. В. (2021). Особливості природно-рекреаційного потенціалу Турійської територіальної громади Волинської області. *Modern science: concepts, theories and methods of basic and applied research*: матер. II Міжнар. наук.-практ. конф., м. Відень, Австрія – м. Вінниця, Україна 24 грудня 2021 р. *International scientific journal «Grail of Science»* № 11 (December, 2021) / ГО «Європейська наукова платформа» (Вінниця, Україна) та ТОВ «International Centre Corporate Management» (Відень, Австрія). С. 190–205.
15. Природно-заповідний фонд Волинської області. URL: <http://eco.voladm.gov.ua/category/all/locality=9> (дата звернення 12.09.2023).
16. Регіональний офіс водних ресурсів у Волинській області. URL: <https://vodres.gov.ua/> (дата звернення 26.10.2023)
17. Управління екології та природних ресурсів Волинської ОДА URL: <https://voladm.gov.ua/category/upravlinnya-ekologiyi-ta-prirodnih-resursiv/1/>(дата звернення 06.08.2022).
18. Фесюк В. О., Полянський С. В. (2009). Водні ресурси Волинської області, їх екологічний стан. *Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету. Серія: Географія*. Вип. 19. С. 49–53.
19. Чижевська Л. Т., Карпюк З. К., Мельник Н. В., Качаровський Р. Є., Антипюк О. В. (2020). Рекреаційний потенціал природно-заповідного фонду басейну р. Стрипа. *Вітчизняна наука на зламі епох: проблеми та перспективи розвитку* : матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (17 листопада 2020 року) : зб. наук. праць. Переяслав. Вип. 65. С. 71–73.
20. Чижевська Л. Т., Мельник Н. В., Качаровський Р. Є. (2020). Природоохоронні об'єкти басейну річки Свинарка. *Сучасна наука та освіта Волині* : матеріали науково-практичної онлайн-конференції (20 листопада 2020 року) : зб. наук. праць. Луцьк. С. 222–224.
21. Чижевська Л. Т., Карпюк З. К., Качаровський Р. Є. (2019). Особливості туристично-рекреаційної атрактивності Іваничівського району Волинської області. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Серія «Географічні науки»*. № 1 (385). С. 136–142.
22. Чир Н. В., Карпюк З. К., Чижевська Л. Т., Качаровський Р. Є., Антипюк О. В. (2019). Потенційні рекреаційні можливості природно-заповідних об'єктів басейну р. Луга. *Тенденції та перспективи розвитку науки і освіти в умовах глобалізації* : матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції : зб. наук. праць. Переяслав. Вип. 52. С. 34–37.

References:

1. Volodymyrska raionna derzhavna administratsiia. [Volodymyr District State Administration] Retrieved from <http://lbsadm.gov.ua/> [in Ukrainian].
2. Holovne upravlinnia statystryky u Volynskii oblasti. [Main Department of Statistics in Volyn Oblast] Retrieved from [http://www.lutsk.ukrstat.gov.ua.](http://www.lutsk.ukrstat.gov.ua/) [in Ukrainian].
3. Detsentralizatsiia vldy. [Decentralization of power.] Retrieved from <http://decentralization.gov.ua/region/item>. [in Ukrainian].
4. Ekolohichniy pasport Volodymyr-Volynskoho raionu Volynskoi oblasti [Ecological passport of the Volodymyr-Volyn district of the Volyn region.]. Retrieved from: <https://voladm.gov.ua/article/ekologichniy-pasport-volodimir-volynskogo-rayonu/> [in Ukrainian].
5. Ekolohichniy pasport Ivanychivskoho raionu Volynskoi oblasti [Ecological passport of the Ivanychiv district of the Volyn region.]. Retrieved from: <https://voladm.gov.ua/article/ekologichniy-pasport-ivanichivskogo-rayonu/> [in Ukrainian].
6. Ekolohichniy pasport Lokachynskoho raionu Volynskoi oblasti [Ecological passport of the Lokachinsky district of the Volyn region.]. Retrieved from: <https://voladm.gov.ua/article/ekologichniy-pasport-lokachynskogo-rayonu/> [in Ukrainian].
7. Karpiuk Z. K., Antypiuk O. V., Kacharovskiy R. Ye. (2020). Volodymyr-Volynskiy raion Volynskoi oblasti: turystychno-rekreatsiini resursy prykordonnii [Volodymyr-Volyn district of the Volyn region: tourist and recreational resources of the border area.]. *Visnyk Kyivskoho natsionalnoho universytetu imeni Tarasa Shevchenka. Seriiia «Heohrafiia»*. [Bulletin of Taras Shevchenko Kyiv National University. «Geography» series.]. № 1/2(76/77). S. 69–77. DOI: 10.17721/1728-2721.2020.76-77.10. URI: <https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/18687> [in Ukrainian].
8. Karpiuk Z. K., Kacharovskiy R. Ye., Antypiuk O. V. (2017). Turyst-s'ka pryvablyvist' Lokachynskoho rayonu Volynskoyi oblasti [Tourist appeal of Lokachinsky district of Volyn region.]. *Tendentsiyy rozvytku turystychnoyi industriyyi v umovakh hlobalizatsiyyi [Tendencies of tourism industry development under the conditions of globalization] : materialy Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi internet-konferentsii : zb. nauk. prats. Uzhhorod* [in Ukrainian].
9. Karpiuk Z. K., & Fesiuk V. O. (2021). *Pryrodookhoronni merezhi Volynskoi oblasti: monohrafiia [Nature protection networks of Volyn region: monograph.]. Lutsk. 212 s.* [in Ukrainian].
10. Karpiuk, Z. K., Fesiuk, V. O., & Antypiuk, O. V. (2018). *Pryrodno-zapovidnyi fond Volynskoi oblasti : albom-kataloh. Kyiv [Nature reserve fund of Volyn region: album-catalog.]. 136 s.* [in Ukrainian].
11. Lukianova H. V., Polianska T. O., Polianskyi S. V., Chyzhevska L. T., Kacharovskiy R. Ye. (2022). *Pryrodnyi rekreatsiinyi potentsial baseinu r. Pitushok [The natural recreational potential of the Pitushok river basin.]. Modern directions of scientific research development [Modern directions of scientific research development]: mater. XVI Mizhnar. nauk.-prakt. konferentsii : zb. nauk. prats. Chykhoh. [in Ukrainian].*
12. Poliskiy lisoviy ofis. [Polisky forest office] Retrieved from <https://e-forest.gov.ua/struktura/rehionalni-lisovi-ofisy/> [in Ukrainian].
13. Polianskyi S. V., Chyzhevska L. T., Karpiuk Z. K., Kacharovskiy R. Ye. (2022). *Pryrodnyi rekreatsiinyi potentsial baseinu r. Zolotukha [Pryrodnyi rekreatsiinyi potentsial baseinu r. Zolotukha.]. Perspektyvy rozvytku nauky, osvity ta tekhnolohii v konteksti yevrointehratsii : [Perspektyvy rozvytku nauky, osvity ta tekhnolohii v konteksti yevrointehratsii] mater. XVI Mizhnar. nauk.-prakt. konf.: zb. nauk. prats. Poltava. [in Ukrainian].*
14. Polianskyi S. V., Chyzhevska L. T., Karpiuk Z. K., Melnyk O. V., Kacharovskiy R. Ye., Antypiuk O. V. (2021). *Osoblyvosti pryrodno-rekreatsiynoho potentsialu Turiyskoyi terytorial'noyi hromady Volynskoyi oblasti [Features of the natural and recreational potential of the Turiya territorial community of Volyn region.]. Modern science: concepts, theories and methods of basic and applied research : [Modern science: concepts, theories and methods of basic and applied research] proceedings of the II Correspondence International Scientific and Practical Conference. The scientific periodical «GRAIL OF SCIENCE». № 11. [in Ukrainian]*

15. Pryrodno-zapovidnyi fond Volynskoi oblasti. [Nature Reserve Fund of Volyn Region] Retrieved from <http://eco.voladm.gov.ua/category/all/locality=9>. [in Ukrainian].

16. Rehionalnyi ofis vodnykh resursiv u Volynskii oblasti. [Regional office of water resources in Volyn region] Retrieved from <https://vodres.gov.ua/>. [in Ukrainian].

17. Upravlinnia ekolohii ta pryrodnykh resursiv Volynskoi ODA. [Department of Ecology and Natural Resources of Volyn Regional State Administration] Retrieved from <https://voladm.gov.ua/category/upravlinnya-ekologiyi-ta-prirodnih-resursiv/1> [in Ukrainian].

18. Fesyuk V. O., Polyansky S. V. (2009). Vodni resursy Volyn'skoyi oblasti, yikh ekolohichnyy stan. [Water resources of the Volyn region, their ecological status]. *Naukovi zapysky Vinnyts'koho derzhavnogo pedahohichnogo universytetu. Seriya: Heohrafiya*. [Scientific notes of Vinnitsa state pedagogical University named after Mykhailo Kotsiubynsky. Series: Geography]. Issue 19. S. 49–53.

19. Chyzhevska L. T., Karpiuk Z. K., Melnyk N. V., Kacharovskiy R. Ye., Antypiuk O. V. (2020). *Rekreatsiinyi potentsial pryrodno-zapovidnogo fondu baseinu r. Strypa*. [Recreational potential of the nature reserve fund of the Strypa river basin] *Vitchyzniana nauka na zlami epokh: problemy ta perspektyvy rozvytku* [Domestic science at the turn of the century: problems and prospects for development]: materialy Vseukrainskoi naukovo-praktychnoi internet-konferentsii zb. nauk. prats. Pereiaslav. [in Ukrainian].

20. Chyzhevska L. T., Melnyk N. V., Kacharovskiy R. Ye. (2020). *Pryrodokhoronni obiekty baseinu richky Slynarka* [Nature protection objects of the Slynarka river basin.]. *Suchasna nauka ta osvita Volyni*. [Modern science and education in Volyn]: materialy naukovo-praktychnoi onlain-konferentsii: zb. nauk. prats. Lutsk. [in Ukrainian].

21. Chyzhevska L. T., Karpiuk Z. K., Kacharovskiy R. Ye. (2019). Osoblyvosti turystychno-rekreatsiinoi atraktyvnosti Ivanychivskoho raionu Volynskoi oblasti [Peculiarities of tourist and recreational attractiveness of Ivanychiv district of Volyn region.]. *Naukovyi visnyk Skhidnoievropeiskoho natsionalnogo universytetu imeni Lesi Ukrainky. Seriya «Heohrafichni nauky»* [Scientific Bulletin of Lesya Ukrainka East European National University. Series «Geographic Sciences».]. № 1 (385). S. 136–142. [in Ukrainian].

22. Chyr N. V., Karpiuk Z. K., Chyzhevska L. T., Kacharovskiy R. Ye., Antypiuk O. V. (2019). *Potentsiini rekreatsiini mozhyvosti pryrodno-zapovidnykh obektiv baseinu r. Luha* [Potential recreational opportunities of the nature reserve objects of the Luga river basin.]. *Tendentsii ta perspektyvy rozvytku nauky i osvity v umovakh hlobalizatsii* [Trends and prospects of the development of science and education in the conditions of globalization]: materialy Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi internet-konferentsii : zb. nauk. prats. Pereiaslav. [in Ukrainian].

Věda a perspektivy № 11(30) 2023
ISSN 2695-1584 (Print)
ISSN 2695-1592 (Online)

Vydavatel:
Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o. , Česká republika
International Economic Institute s.r.o. Praha, České republika

Magazín

Věda a perspektivy

№ 11(30) 2023

Podepsáno k tisku ze dne 23. listopad 2023
Formát 60x90/8. Ofsetový papír a tisk
Headset Times New Roman.
Mysl. tisk. oblouk. 8.2. Náklad 100 kopií.

